

KAUNO APYLINKĖS TEISMAS

SPRENDIMAS LIERUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. spalio 20 d.
Kaunas

Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų teisėja Silvija Gervienė,
sekretoriaujant Joanai Ažukienei,
dalyvaujant pareiškėjui R. K.,
pareiškėjui A. K.,
nedalyvaujant suinteresuoto asmens valstybės įmonės „Turto bankas“ atstovui,
suinteresuoto asmens Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų
ministerijos atstovui,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal pareiškėjų R.
K. ir A. K. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, valstybės
įmonė „Turto bankas“.

Teismas

n u s t a t ė :

1. Pareiškėjai R. K. ir A. K. prašo teismo nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad pareiškėjai R. K. ir A. K. po palikėjo J. K., mirusio 2011 m. lapkričio 26 d., mirties priėmė palikimą pradėdami jį faktiškai valdyti. Nurodė, kad pareiškėjai R. K. ir A. K. yra J. K. sūnūs. J. K. nuosavybės teise turėjo žemės sklypą su statiniais, adresu (*neskelbtina*). J. K. 2007 m. gegužės 2 d. sudarė testamentą, kuriuo visą turtą po savo mirties lygiomis dalimis paliko pareiškėjams R. K. ir A. K.. J. K. mirė 2011 m. lapkričio 26 d. Mirus palikėjui J. K. gyvenamajame name, adresu (*neskelbtina*), toliau liko gyventi A. K., deklaravęs ten gyvenamąją vietą dar 1993 m. spalio 6 d., kuris prižiūrėjo ir rūpinosi namu ir žemės sklypu, taip priimdamas palikimą pradėjęs jį faktiškai valdyti. Tuo tarpu R. K. mokėjo namo išlaikymo mokesčius, perėmė visus name buvusių baldus, namų apyvokos reikmenis ir palikėjo asmeninius daiktus. Pateiktos sąskaitos už atliekų tvarkymą bei elektros energijos tiekimą ir mokėjimas už jos tiekimą rodo, kad nėra įsiskolinimų už visą laikotarpį nuo palikėjo mirties, o už elektros energijos tiekimą ir atliekų tvarkymą moka R. K. R. K. ir A. K. visada laikė, kad jie yra palikėjo turto savininkai, kadangi testamentu sudarymo faktas ir palikėjo valia po jo mirties buvo žinomi R. K. ir A. K., todėl broliai bendru sutarimu prižiūrėjo palikėjo turtą, bet dėl asmeninių aplinkybių per tris mėnesius po palikėjo mirties nesikreipė į notaro biurą dėl palikimo priėmimo. Atkreipė dėmesį, kad po palikėjo J. K. mirties niekas nesikreipė į notarų biurą dėl palikimo priėmimo.
2. Pareiškėjas R. K. 2022 m. spalio 6 d. vykusio teismo posėdžio metu palaikė pareikštą prašymą, patvirtino pareiškime nurodytas aplinkybes. Papildomai parodė, kad po tėčio mirties nepavyko

laiku kreiptis į notarą, nes tuo laiku jo brolis atliko bausmę įkalinimo įstaigoje. Tuo laiku brolis išreiškė valią priimti palikimą, pagal galimybes priimdavo sprendimus dėl turto išlaikymo, o pareiškėjas realiai viskuo rūpinosi. Broliui grįžus iš įkalinimo įstaigos, broliai kartu valdė turta kaip savo.

3. Pareiškėjas A. K. 2022 m. spalio 6 d. vykusio teismo posėdžio metu palaikė pareišką prašymą, patvirtino pareiškime nurodytas aplinkybes. Papildomai parodė, kad J. K. palikimą sudarė išpirkta žemės valda (*neskelbtina*) su gyvenamuoju namu ir kitais statiniais. Jis visada gyveno tame pačiame name, taip pat ir po tėčio mirties, jį valdė ir tvarkė, visi mokesčiai sumokėti, įsiskolinimų už gyvenamajam namui teikiamas paslaugas ir energiją nebuvo ir nėra. Pareiškėjo brolis gyveno kitur, tačiau pagalbėdavo, rūpinosi tėčio palikimu.
4. Suinteresuotas asmuo valstybės įmonė (toliau – VĮ) Turto bankas atsiliepime į pareiškimą nurodė, kad nėra gavusi pranešimo apie galimą palikėjo J. K. palikimo perėjimą valstybei, taip pat neturi jokių duomenų patvirtinančių ar paneigiančių faktinį paliktojo turto priėmimą valdyti. Tuo atveju, jei visapusiškai ir pilnai išnagrinėjus byloje esančius įrodymus, teismas įsitikintų pareiškimo pagrįstumu, VĮ „Turto bankas“ neprieštaraus pareiškėjų prašymo patenkinimui.
5. Suinteresuotas asmuo Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) atsiliepime į pareiškimą nurodė, kad VMI iki 2022 m. rugpjūčio 5 d. nėra gavusi pranešimų apie galimą palikimo perėjimą valstybei po palikėjo J. K. mirties, palikimo priėmimo procedūra nėra pradėta. VMI dėl palikimo priėmimo fakto faktiškai pradėjus turta valdyti nustatymo neprieštaraus, teismui nustačius, kad į bylą pateikta pakankamai tokio fakto nustatymui reikalingų įrodymų.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

6. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 444 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teismas nustato faktus, nuo kurių priklauso asmenų asmeninių ar turtinių teisių atsiradimas, pasikeitimas ar pabaiga. Pareiškėjai prašo nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad pareiškėjai R. K. ir A. K. po palikėjo J. K., mirusio 2011 m. lapkričio 26 d., mirties priėmė palikimą pradėdami jį faktiškai valdyti (CPK 444 straipsnio 2 dalis 8 punktas).
7. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad priimančio palikimą įpėdinio valia įgyti nuosavybės teisę į palikimą sudarantį turta gali būti išreikšta tik aktyviais veiksmais, kurie turi būti atliekami įstatymo nustatyta tvarka ir per įstatyme nustatytą terminą. Priimdamas palikimą faktiškai pradėjęs paveldimą turta valdyti, įpėdinis savo valią išreiškia konkludentiniais veiksmais, kurie akivaizdžiai rodo, kad įpėdinis palikimą priėmė bei išreiškė savo valią tapti palikėjo turto savininku. Nors tokiu atveju asmens, pradėjusio faktiškai valdyti paveldėtą turta, valia nėra išreiškiamama oficialia forma (pateikiant įgaliotai institucijai pareiškimą, prašymą ir pan.), tačiau toks palikimo priėmimo būdo įgyvendinimas sukuria tokius pat teisinius padarinius kaip ir pasinaudojus kitais palikimo priėmimo būdais – asmuo laikomas priėmusiu palikimą. Faktinis palikimo priėmimas reiškia, kad įpėdinis atlieka veiksmus, kuriais parodo, jog jis siekia įgyti palikėjo turta nuosavybės teise. Teismas, spręsdamas, ar įpėdinis priėmė palikimą, pradėdamas faktiškai jį valdyti, turi nustatyti, ar įpėdinis atliko aktyvius veiksmus, ar tokie veiksmai išreiškia įpėdinio valią įgyti nuosavybės teisę į palikimą, valdyti jį (disponuoti, naudotis juo) kaip savo, ar jie atlikti nustatytais terminais ir pan. (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. rugsėjo 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-434/2013).
8. Teismas nustatė, kad J. K. mirė 2011 m. lapkričio 26 d. (b. l. 30, 39). Taigi, J. K. palikimas atsirado po 2011 m. lapkričio 26 d. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 5.50 straipsnio 1 dalį, kad įgytą palikimą, įpėdinis turi jį priimti. Šiame straipsnyje nurodyti veiksmai

turi būti atliekami per tris mėnesius nuo palikimo atsiradimo dienos (CK 5.50 straipsnio 3 dalis). Praleidus šį terminą ir jo įstatymo nustatyta tvarka nepratęsus įpėdinis praranda paveldėjimo teisę (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. gruodžio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-657/2013).

9. Teismas taip pat nustatė, kad R. K. ir A. K. yra J. K. vaikai (e. b. l. 30). J. K. nuosavybės teise valdė nekilnojamąjį turtą: žemės sklypą, esantį (*neskelbtina*), unikalus Nr. (*neskelbtina*), pastatą – gyvenamąjį namą, unikalus Nr. (*neskelbtina*), pastatą – garažą, unikalus Nr. (*neskelbtina*), pastatą – ūkinį pastatą, unikalus Nr. (*neskelbtina*), kitus inžinerinius statinius – kiemo statinius, unikalus Nr. (*neskelbtina*), esančius (*neskelbtina*) (b. l. 33-37). R. K. ir A. K. yra J. K. testamentiniai įpėdiniai (b. l. 38). Po tėvo mirties pareiškėjai dėl mirusiajam priklausančio palikimo priėmimo į notarų biurą nesikreipė. Paveldėjimo byla po J. K. mirties nėra užvesta (b. l. 40). Liudytoja J. S., kuri yra R. K. ir A. K. kaimynė, turinti bendrą tvorą su jų nuosavybe, parodė, kad kaimynystėje gyveno nuo 1963 m., augo kartu su J. K. vaikais, po J. K. mirties abu pareiškėjai rūpinosi J. K. turtu, ten yra R. K. daržai ir sodas, derliumi broliai naudojosi kartu (2022 m. spalio 6 d. teismo posėdžio garso įrašo 13 min. 16 sek. – 16 min. 00 sek.). Liudytoja O. B. parodė, kad gyvena R. K. ir A. K. artimoje kaimynystėje, bendravo dar su J. K., nors (*neskelbtina*) gyvena tik 11 metų, po J. K. mirties jo vaikai rūpinosi J. K. turtu, su R. K. ir A. K. puikiai sutaria (2022 m. spalio 6 d. teismo posėdžio garso įrašo 17 min. 56 sek. – 20 min. 58 sek.). Liudytoja A. C., R. K. ir A. K. pusseserė, parodė, kad gyvena priešais R. K. ir A. K. nuo pat jų gimimo, jie su giminaičiais gyveno draugiškai, kaip viena šeima, sodyba rūpinosi abu, A. K. sodyboje gyveno nuolat, R. K. dažnai ten lankėsi, broliai kartu sprendė dėl remonto, niekada nebuvo taip, kad sodyba būtų tuščia po J. K. mirties (2022 m. spalio 6 d. teismo posėdžio garso įrašo 25 min. 30 sek. – 28 min. 50 sek.). Liudytojas Ž. M. patvirtino tas pačias aplinkybes kaip ir kitos liudytojos (2022 m. spalio 6 d. teismo posėdžio garso įrašo 22 min. 20 sek. – 24 min. 01 sek.). Rašytiniai įrodymai byloje taip pat patvirtina, kad po J. K. mirties buvo mokami mokesčiai už gyvenamajam namui, esančiam (*neskelbtina*) tiekiamą elektrą, buitinių atliekų išvežimo paslaugas, įsiskolinimų nėra (e. b. l. 41 – 44). Pareiškėjas A. K. J. K. nuosavybės teise priklausančiame name gyvenamąją vietą yra deklaravęs nuo 1993 m. spalio 6 d. (b. l. 69-70). Visos šios aplinkybės rodo, kad pareiškėjai R. K. ir A. K. palikimą, atsiradusį po jų tėvo J. K. mirties, priėmė pradėdami jį faktiškai valdyti.
10. Teismas neturi pagrindo abejoti byloje esančiais įrodymais, kadangi pareiškėjų nurodytos aplinkybės, liudytojų parodymai ir rašytiniai įrodymai iš esmės sutampa ir neprieštaruoja vieni kitiems (CPK 185 straipsnio 1 dalis). Remiantis paminėtais įrodymais, teismas daro išvadą, jog pareiškėjų pareiškimas laikomas pagrįstu (CPK 177 straipsnio 1, 2 dalys). Konstatuotina, jog pareiškėjai priėmė palikimą po jų tėvo J. K. mirties, pradėję faktiškai jį valdyti, kadangi valdė, naudojo, prižiūrėjo turtą ir šie veiksmai buvo atlikti per įstatyme nustatytą trijų mėnesių terminą po palikėjo mirties.
11. Pareiškėjų prašomą nustatyti faktą patvirtino byloje esantys įrodymai, todėl juridinę reikšmę turintis faktas nustatomas teismine tvarka. Kitokia tvarka pareiškėjai negali gauti šį faktą patvirtinančių dokumentų (CPK 445 straipsnis). Šis faktas turi pareiškėjams juridinę reikšmę, nes nuo jo priklauso pareiškėjų turtinių teisių atsiradimas, t. y. tik šiuo būdu galima įgyvendinti jų teisę paveldėti visą jiems testamentu paliktą jų tėvo J. K. palikimą. Paveldėjimo teisės liudijimui gauti būtinas teismo sprendimas, patvirtinantis juridinę reikšmę turintį faktą, kad pareiškėjai, siekdami įgyti palikimą, įstatymo nustatytu laiku jį priėmė, faktiškai pradėdami valdyti paveldimą turtą (CPK 444 straipsnio 2 dalies 8 punktas).
12. Dalyvaujančių byloje asmenų bylinėjimosi išlaidos neatlyginamos (CPK 443 straipsnio 6 dalis).
13. Valstybės patirtos procesinių dokumentų siuntimo išlaidos sudaro 26,88 Eur, viršija minimalią (5,00 Eur) valstybei priteistiną bylinėjimosi išlaidų sumą, todėl priteistinos valstybei lygiomis dalimis iš pareiškėjų, t. y. po 13,44 Eur (CPK 92 straipsnis, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir finansų ministro 2020 m. sausio 13 d. įsakymas Nr. 1R-19/1K-2).

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 270, 448 straipsniais,

n u s p r e n d ž i a :

pareiškimą tenkinti.

Nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad pareiškėjai R. K., asmens kodas (*neskelbtina*), ir A. K., asmens kodas (*neskelbtina*), po palikėjo J. K., asmens kodas (*neskelbtina*), mirties 2011 m. lapkričio 26 d. priėmė palikimą pradėdami jį faktiškai valdyti.

Juridinis faktas nustatomas paveldėjimo teisės įgyvendinimo tikslu.

Priteisti iš pareiškėjo R. K., asmens kodas (*neskelbtina*), 13,44 Eur (trylikos eurų 44 ct) procesinių dokumentų siuntimo išlaidas valstybės naudai, sumokant šią sumą į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas 188659752, biudžeto pajamų pasirinktą surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas 5662.

Priteisti iš pareiškėjo A. K., asmens kodas (*neskelbtina*), 13,44 Eur (trylikos eurų 44 ct) procesinių dokumentų siuntimo išlaidas valstybės naudai, sumokant šią sumą į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas 188659752, biudžeto pajamų pasirinktą surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas 5662.

Sprendimas per 30 (trisdešimt) dienų nuo jo priėmimo dienos gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Kauno apygardos teismui per Kauno apylinkės teismo Kauno rūmus.

Teisėja

Silvija Gervienė